

A sátáni akciócsoporthumorrall a képmutatás ellen

Csala Bertalan

2015/5. (01. 29.)

<http://magyarnarancs.hu/lelek/a-satani-akciocsoport-93519>

Provokatív temetői szertartások, sátánszobor felállításának követelése és így tovább. Ám az amerikai Sátán Temploma (The Satanic Temple – TST) mégis inkább politikai akciócsoporthumorrall látszik, mint okkult szektának. Céljaik között az állam és az egyház szétválasztása, a tudomány, az egyéni szabadságjogok propagálása, az iskolások testi fenytésének megszüntetése, a nők abortuszhoz való jogának garantálása és sok más ügy is szerepel.

Lucien Greaves, polgári nevén Douglas Mesner, a TST szóvivője a Harvard Egyetemen végzett neuropszichológiai és kognitív tudományokat. Ahogy azt a Vice magazinnak adott interjújában kifejtette, az ő sátánuk nem alvilági lény, inkább metafora. Vagyis Anatole France és Milton ördögéhez hasonlatos, de akár Madách Luciferéhez, a „fényhozóhoz” is, aki az elnyomás esküdt ellensége. „Ez a sátán nagyon is evilági dolgokkal foglalkozik, elutasítja a babonás hitet a túlvilágban. Semmi közös nincs benne és a judeo-keresztény vallás gonoszságot, szenvedést és negatívumokat megtestesítő ördögének alakjában” – mondta Mesner 2013-ban, hozzátéve, hogy a „sátán” szónak nincs elidegeníthetetlen tartalma, tehát ha valaki könnyörületesen cselekszik a nevében, akkor könnyörületesen cselekszik. „Az emberek irracionális félelmeire apellálunk, és reméljük, ezzel sikerül őket helyzetük újraértékelésére kényszerítenünk. Az önkényesen ránk erőltetett kategóriákat újraértelmezzük, hogy végül minden egyes embert a cselekedetei alapján ítélhessünk meg. Hiszem, hogy ott, ahol az értelem már nem képes győzedelmeskedni, a szatíra és a gúny még igen. Az egyházak általában tartózkodnak a humortól, de mi nagyra tartjuk.”

Terjeszt, gerjeszt

Az interjúból az is kiderült, hogy a szekta két, egyelőre anonimitásban maradó alapítójának (akikhez ő eleinte csupán „szakértői” szerepben csatlakozott) legnagyobb ötlete az volt, hogy vallásként, a vallások társadalmi előjogait felhasználva kampányoljanak az amerikai közéletben az állam és az egyház még

szélesebb körű szétválasztásáért. Kezdetben egyikük sem gondolta, hogy egy komoly filozófiát valló mozgalom kerekedik ki a dologból. A TST tagjainak neve, társadalmi összetétele és létszáma nem nyilvános, eddig Mesner/Greaves mellett Brian Werner, a Vital Remains nevű death metal zenekar frontembere nyilatkozott a médiának mint a szekta egyik főpapja. A Facebookon azonban már külön oldala van a TST dél-kentuckyi, a San Antoniói, a seattle-i és a portlandi területi szervezetének, s mindegyik több száz lájkot számlál.

A csoport két éve hallatott magáról először, amikor Florida kormányzója, a republikánus Rick Scott sikeresen keresztülvitte azt a rendelkezést, amely szerint az állami iskolákban ingyenesen lehet terjeszteni vallásos kiadványokat, és ezeket az iskola vezetőségének nincs joga előválogatni, cenzúrázni. Mesnerék az egyéb intézkedései miatt híresen népszerűtlen politikus mellett szerveztek „szimpátiamegmozdulást”: „Hail Satan!” felirat alatt dicsőítették a mélyen keresztény kormányzót mint az amerikai vallási pluralizmus legfontosabb személyiségét. Pár hónappal később bejelentették, hogy ők is terjeszteni fogják saját „vallási” kiadványaikat a floridai iskolákban. Néhány oldalt a készülő, ránézésre vicces és teljesen értelmetlen dolgokat tartalmazó „sátánista kifestőkönyvből” el is lehetett csípni az interneten. Ekkor még a Huffington Post arról cikkezett, hogy a The Satanic Temple médiahoax és egy készülő vígjátékhoz csapnak marketingszelet (később Mesner egy nyilatkozatából kiderült, hogy a TST-nek valóban voltak filmes tervei, de a nem várt médiareprezentáció a direkt politizáláshoz vezette őket).

A „sátánisták az iskolákban” ügy akkora országos vihart kavart, hogy a floridai Orange Country School Board oktatásügyi hatóság újra összeült, felfüggesztette és felülvizsgálta Scott kormányzó javaslatát az „iskolák nyitott vallási fórumairól”. Greaves/Mesner a floridai Orlando Weekly hasábjain írt az esetről bővebben (a városi magazin saját levelezőrovatot tart fenn a TST-szóvivőnek „Letters to a satanist” – levelek egy sátánistához címmel), a TST pedig hivatalos közleményben jelentette ki, hogy üdvözli a döntést, mivel nem tartja helyesnek semmilyen vallás propagálását az iskolákban.

Bálványdöntés állítással

Tavaly júliusban a TST a Rózsaszínű Misével (Pink Mass) sokkolt, akciójuk címzettje a Westboro Baptist Church (WBC), az Egyesült Államok egyik legismertebb uszító keresztény szektája volt. Ők azok, akik „God Hates Fags” (Isten gyűlöli a buzikat) feliratú táblákkal demonstrálnak melegfelvonulásokon, és különféle, általuk erkölcstelennek ítélt személyek temetési szertartását zavarják meg.

Greaves (a mormonok halottkeresztelését is gúnyolva) Fred Phelpsnek, a WBC tavaly márciusban elhunyt vezetőjének családi nyughelyénél tartott olyan szertartást, amely során azonos nemű párok csókolóztak a sír fölött. Az akció célja az volt, hogy a homofób Phelps rég elhunyt anyját „homoszexuálissá tegye a túlvilágban”. Megígérték, hogy minden egyes agresszív, uszító WBC-megmozdulásra újabb elhunyt Phelps-családtag „túlvilági homósításával” fognak válaszolni. Az illetékes, Lauderdale megyei rendőrség közölte: ha Greaves még egyszer beteszi a lábát a megyébe, le fogja tartóztatni kegyeletsértésért.

Ám a TST ennél is nagyobb port kavart tavaly Oklahomában. Mike Ritze, az oklahomai képviselőház republikánus tagja és családja 2009-ben kilobbizott egy rendelkezést annak érdekében, hogy az állami törvényhozás épülete előtt felállíthassák a tízparancsolat kőszobrát. A szövetségi törvények szigorú szabályozásán Ritze úgy talált kikaput, hogy a szobor elkészítését ő maga finanszírozta, és adományként ajánlotta fel Oklahomának – a műalkotást 2012-ben fel is állították az oklahomai capitolium előtt. Az egyik legrégebbi amerikai civil jogvédő szervezet, az American Civil Liberties Union azonnal be is perelte őket az alkotmányra hivatkozva, és a szobor eltávolítását követelte. A per még tart, ám tavaly januárban a TST kajánul egy „áthidaló megoldással” állt elő. Egy több mint kétméteres, művészien kidolgozott Baphomet- (ősi okkult bálvány, sokan az ördöggel azonosítják) szobor felállítására kértek engedélyt, a tízparancsolat közvetlen közelében, mondván, ha egy vallásnak joga van szobrot állítani az állami törvényhozás épülete előtt, akkor mindnek legyen. A pokoli szobor elkészítéséhez szükséges húszezer dollárt az Indiegogo közösségi finanszírozós oldalon néhány hét alatt összegyűjtötték. A törvényhozás először nem vette komolyan Mesneréket, erre ők is a bírósághoz fordultak. Csakhogy időközben a tízparancsolat szobrát egy örült lerombolta – ekkor a TST kijelentette: ha az oklahomai szenátus nem engedélyezi az újrafelállítását, ők is elállnak a Baphomet-szobortól. Azonban a szenátus úgy döntött, hogy a szobrot hamarosan visszaállítják, ezért úgy tűnik, hogy a hatalmas démoni entitás is nemsokára ott fog üldögélni a szenátus előtt. Ráadásul azóta az amerikai hindu, iszlám és buddhista vallási vezetők, valamint a Church of the Flying Spaghetti Monster (A Repülő Spagettiszörny Egyháza) nevezetű szervezet is jelezte szobor-állítási szándékát Oklahomában.

Sátán sátán hátán

Mesner/Greaves elkülöníti a The Satanic Temple-t más teisztikus, okkult sátánistáktól. Ők ugyanis nyíltan vállalják racionális ateizmusukat. Elutasítja az Anton LaVey-féle modern sátánizmust is, amit a talán leghíresebb kortárs sátánista

szervezet, a szintén amerikai Church Of Satan (A Sátán Egyháza) képvisel, mivel annak egyik alapelvét, a szociáldarwinizmust „az evolúció tökéletes félreértésének” tartja. Az embereket társas lényekként határozza meg, szemben a legtöbb sátánista individuumkultuszával. Az ideális társadalmi formát a meritokráciában látja, amelyben a pozícióját mindenki képességei és tudása szerint nyeri el. A bosszút emberi szükségszerűségnek tartja, amely nélkül az igazság sosem győzedelmeskedhet tökéletesen.